TRETHU ANNOMESTIG
NODIADAU ESBONIADOL

Am ymholiadau ynglyn a trethu annomestig cysylltwch a (01656) 643643

VOA Gwefan: www.voa.gov.uk LLinell Gymorth ASB: 03000 505505

Ebost: taxation@bridgend.gov.uk Gwefan: www.bridgend.gov.uk

Mae'r wybodaeth a roddir isod yn egluro rhai o'r termau y gellir eu defnyddio mewn hysbysiad galw am dalu ardreth annomestig ac yn yr wybodaeth ategol. Gellir cael gwybodaeth bellach ynghylch rhwymedigaeth i dalu ardrethi annomestig gan awdurdodau bilio.

Ardrethi annomestig
Mae'r ardrethi annomestig a gesglir gan awdurdodau bilio yn cael eu talu i gronfa ganolog a'u hailddosbarthu i gynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol ac i gomisiynwyr heddlu a throseddu. Mae eich cyngor a'ch comisiynydd heddlu a throseddu yn defnyddio eu cyfrannau o'r incwm ardrethi a ailddosberthir, ynghyd ag incwm oddi wrth y rhai sy'n talu'r dreth gyngor iddynt, y grant cynnal refeniw a ddarperir gan Weinidogion Cymru a symiau penodol eraill, i dalu am y gwasanaethau a ddarperir ganddynt. Gellir cael gwybodaeth bellach am y system ardrethi annomestig, gan gynnwys pa ryddhadau sydd ar gael, drwy fynd ihttps://busnescymru.llyw.cymru/

Gwerth ardrethol
Gosodir gwerth ardrethol eiddo annomestig yn y rhan fwyaf o achosion gan swyddog prisio annibynnol o Asiantaeth y Swyddfa Brisio, sy'n un o Asiantaethau Gweithredol Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM). Maent yn llunio ac yn cynnal rhestr lawn o werthoedd ardrethol pob eiddo annomestig yng Nghymru, ac mae ar gael ar eu gwefan yn www.gov.uk/government/organisations/valuation-office-agency. Fel arfer, caiff pob eiddo annomestig ei ailbrisio bob 5 mlynedd. O 1 Ebrill 2023 mae gwerth ardrethol eiddo yn cynrychioli ei werth rhentol blynyddol ar y farchnad agored fel yr oedd ar 1 Ebrill 2021.
Yn achos eiddo cyfansawdd sy'n rhannol ddomestig ac yn rhannol annomestig, ymwneud â'r rhan annomestig yn unig y mae'r gwerth ardrethol. Dangosir gwerth pob eiddo y mae ardreth yn daladwy i'ch awdurdod arno yn y rhestr ardrethi leol, y gall copi ohono ar gael drwy gysylltu ag Asiantaeth y Swyddfa Brisio yn gov.uk/contact-voa neu e-bostio taxation@bridgend.gov.uk

Ailbrisio
Caiff yr holl werthoedd ardrethol eu hailasesu mewn ailbrisiad cyffredinol er mwyn sicrhau bod yr ardrethi a delir gan unrhyw un trethdalwr yn adlewyrchu newidiadau dros amser yng ngwerth ei eiddo o gymharu ag eraill. Mae hyn yn helpu i gadw'r system ardrethu yn deg drwy ddiweddaru prisiadau yn unol â newidiadau yn y farchnad. Cafodd y rhestr ardrethu bresennol effaith ar 1 Ebrill 2023 ac mae'n seiliedig ar werthoedd fel yr oeddent ar 1 Ebrill 2021.
Yn y flwyddyn y mae ailbrisiad yn cael effaith, ailbennir sylfaen y lluosydd er mwyn cymryd i ystyriaeth newidiadau cyffredinol i gyfanswm y gwerth ardrethol ac i sicrhau nad yw'r ailbrisiad yn codi arian ychwanegol.

Newid yn y gwerth ardrethol
Gall y gwerth ardrethol newid os yw'r swyddog prisio yn credu bod amgylchiadau'r eiddo wedi newid. Caiff y trethdalwr (ac eraill penodol sydd â buddiant yn yr eiddo), o dan amodau penodol, hefyd gynnig newid yn y gwerth. Os na fydd y trethdalwr a'r swyddog prisio yn cytuno ar y prisiad o fewn 3 mis i wneud y cynnig, bydd y mater yn cael ei gyfeirio gan y swyddog prisio fel apêl gan y cynigydd i Dribiwnlys Prisio Cymru. Mae gwybodaeth bellach ynghylch sut i gynnig newid mewn gwerth ardrethol ar gael gan swyddfeydd prisio.

Y lluosydd ardrethu annomestig
Dyma'r gyfradd yn y bunt y lluosir y gwerth ardrethol â hi i roi swm y bil ardrethol blynyddol ar gyfer eiddo. Mae'r lluosydd a bennir bob blwyddyn gan Weinidogion Cymru yr un fath ar gyfer Cymru gyfan ac, ac eithrio mewn blwyddyn ailbrisio, ni all godi fwy na chyfradd y cynnydd yn y mynegai prisiau manwerthu.

Cynigion ac apelau
Mae gwybodaeth am yr amgylchiadau y gellir cynnig newid yn y gwerth ardrethol oddi tanynt ac am sut y gellir gwneud cynnig o'r fath ar gael gan y swyddfa brisio leol a ddangosir uchod. Mae rhagor o wybodaeth am y trefniadau apelio ar gael gan Swyddfa Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, neu gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio.
Mae Tribiwnlys Prisio Cymru yn darparu gwasanaeth apelau annibynnol rhad ac am ddim sy'n ymdrin ag apelau ynghylch Ardrethi Annomestig a'r Dreth Gyngor. Gellir gweld eu manylion cyswllt yma http://www.valuation-tribunals-wales.org.uk/cartref.html

Ardrethu eiddo heb ei feddiannu
Gall perchnogion eiddo annomestig sydd heb eu meddiannu fod yn agored i dalu ardrethi eiddo gwag a godir yn ôl 100% o'r rhwymedigaeth arferol. Mae'r rhwymedigaeth yn dechrau ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 3 mis neu, yn achos eiddo diwydiannol penodol, ar ôl i'r eiddo fod yn wag am 6 mis. Mae mathau penodol o eiddo wedi eu heithrio rhag ardrethi eiddo gwag.

Rhyddhad elusennol ac yn ôl disgresiwn
Mae hawl gan elusennau a chlybiau chwaraeon cymunedol amatur i gael rhyddhad o 80% rhag ardrethi ar unrhyw eiddo annomestig—
(a)yn achos elusennau, pan ddefnyddir yr eiddo yn gyfan gwbl neu'n bennaf at ddibenion elusennol; neu
(b)yn achos clwb, pan fo'r clwb wedi ei gofrestru gyda Chyllid a Thollau EM.
Mae gan awdurdodau bilio ddisgresiwn i beidio â chodi rhan neu'r cyfan o'r 20% sy'n weddill o'r bil ar eiddo o'r fath a gallant hefyd roi rhyddhad mewn cysylltiad ag eiddo a feddiennir gan gyrff penodol nad ydynt wedi eu sefydlu nac yn cael eu rhedeg i wneud elw.
Cyllid a Thollau EM, Uned Clwb Chwaraeon, Tŷ Sant Ioan, Ffordd Merton, Lerpwl, L75 1BB. (Gwefan yw http://www.hmrc.gov.uk).

Rhyddhad ardrethi i fusnesau bach
Mae Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) 2017 yn gwneud darpariaeth ar gyfer rhyddhad ardrethi i fusnesau bach. Mae manylion llawn gan gynnwys y meini prawf cymhwysedd, yr eithriadau, y gofynion gweithdrefnol a'r rhyddhadau ardrethi perthnasol ar gael gan yr awdurdod bilio.

Rhyddhad ardrethi trosiannol
Mae Rheoliadau Ardrethi Annomestig (Symiau a Godir) (Cymru) 2022 yn darparu ar gyfer rhyddhad ardrethi trosiannol i fusnesau bach yr effeithir yn andwyol arnynt gan ailbrisiad hereditamentau annomestig sy'n dod i rym o 1 Ebrill 2023. Bydd trethdalwr cymwys yn talu 33% o'u hatebolrwydd ychwanegol yn y flwyddyn gyntaf (2023-24) a 66% yn yr ail flwyddyn (2024-25), cyn cyrraedd eu hatebolrwydd llawn yn y drydedd flwyddyn (2025-26)..

Cyfeiriwch at www.bridgend.gov.uk/businessrates i weld copi o daflen y Cyngor a'r Gyllideb, y Nodiadau Eglurhaol ar y Trethu Annomestig a tthaflen yr Heddlu a'r Dreth Gyngor.

Bydd eich data personol yn cael ei brosesu'n unol â'r GDPR a Deddf Diogelu Data 2018. Gall yr Awdurdod rannu'r data a ddarparwch gyda chyrff eraill sy'n gyfrifol am archwilio neu weinyddu arian cyhoeddus er mwyn atal a chanfod twyll. Efallai y byddwn yn rhannu'ch data gydag adrannau eraill y Cyngor a chyrff allanol. Mae rhagor o wybodaeth am sut mae'r Awdurdod yn ymdrin â'ch data personol ar gael yn https://www.bridgend.gov.uk/cy/fy-nghyngor/rhyddid-gwybodaeth/diogelu-data/